

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Michala Bobka v právní věci žalobkyně: **S+S Pro s.r.o.**, se sídlem Počeplice 19, Štětí, zastoupena Mgr. Ondřejem Líbalem, advokátem se sídlem Kostelní 172, Štětí, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 2. 2023, č. j. 12206/7100-50128-110726, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 31. 7. 2023, č. j. 30 Af 18/2023 - 41,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně advokátu Mgr. Ondřeji Líbalovi **se přiznává** odměna za zastupování žalobkyně v řízení o kasační stížnosti ve výši **3 400 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně se v řízení o žalobě vedeném u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) bránila proti napadenému správnímu rozhodnutí. Usnesením ze dne 20. 6. 2023, č. j. 30 Af 18/2023 - 35, osvobodil krajský soud žalobkyni v rozsahu 80 % od soudního poplatku (výrok I.), ustanovil jí pro řízení o žalobě shora jmenovaného advokáta (výrok II.) a vyzval ji k zaplacení zbývajících částí soudního poplatku ve výši 600 Kč (výrok III.). Jelikož žalobkyně na výzvu soudu ve stanovené lhůtě zbývajících částí soudního poplatku neuhradila, krajský soud řízení o žalobě v záhlaví označeným usnesením zastavil.

[2] Následně žalobkyně podáním ze dne 6. 8. 2023 označeným jako „Návrh žalobkyně na určení neúčinnosti doručení“ požádala, aby krajský soud rozhodl o neúčinnosti doručení usnesení ze dne 20. 6. 2023, neboť její jednatel byl na operaci v nemocnici, a tudíž se z omluvitelných důvodů seznámil s obsahem písemnosti až dne 2. 8. 2023. V reakci na výzvu krajského soudu pak stěžovatelka toto podání označila jako kasační stížnost proti usnesení ze dne 31. 7. 2023, č. j. 30 Af 18/2023 - 41 (dále jen „napadené usnesení“), kterou doplnila o příslušné náležitosti, a to podáním ze dne 4. 10. 2023.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v podání ze dne 4. 10. 2023 uvedla, že usnesení krajského soudu napadá z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Uvádí, že jednatel stěžovatelky nebyl schopen se včas seznámit s obsahem usnesení ze dne 20. 6. 2023, ačkoliv mu bylo doručeno. Jak uvedla v návrhu ze dne 6. 8. 2023, od 22. 6. do 26. 6. 2023 byl jednatel hospitalizován v nemocnici v Praze z důvodu operace a ode dne 28. 6. do 3. 7. 2023 v nemocnici v Litoměřicích pro záněť a neprůchodnost střev. Kvůli onkologickému onemocnění je v pracovní neschopnosti od 6. 3. 2023. S uvedeným usnesením se jednatel seznámil až dne 2. 8. 2023. Své zdravotní problémy a tvrzení o hospitalizaci doložil lékařskými zprávami.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[5] Kasační stížnost **není** důvodná.

[6] Ustanovení § 8 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů (dále jen „zákon o elektronických úkonech“), v odstavcích 1 až 4 určuje, kdo je primárně osobou oprávněnou k přístupu do datové schránky. Dle odst. 3 *[k] přístupu do datové schránky právnické osoby je oprávněn statutární orgán právnické osoby nebo člen statutárního orgánu právnické osoby, pro niž byla datová schránka zřízena.*

pokračování

[7] Dle odst. 6 téhož ustanovení *[k] přístupu do datové schránky je dále oprávněna pověřená osoba, kterou je u datové schránky právnické osoby fyzická osoba pověřená statutárním orgánem právnické osoby, pro niž byla datová schránka zřízena, a to v rozsahu jím stanoveném.*

[8] Podle § 17 odst. 3 zákona o elektronických úkonech *[d]okument, který byl dodán do datové schránky, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu. Dle odst. 4 téhož ustanovení [n]epřihlásí-li se do datové schránky osoba podle odstavce 3 ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty; to neplatí, vylučuje-li jiný právní předpis náhradní doručení. A dle odst. 5 téhož ustanovení [o]soba, pro niž byla datová schránka zřízena, může za podmínek stanovených jiným právním předpisem žádat o určení neúčinnosti doručení podle odstavce 4.*

[9] Dle § 50d zákona č. 99/1966 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o.s.ř.“), *[n]a návrh účastníka rozhodne odesílající soud, že doručení je neúčinné, pokud se účastník nebo jeho zástupce nemohl z omluvitelného důvodu s písemností seznámit. Návrh je třeba podat do 15 dnů ode dne, kdy se s doručovanou písemností seznámil nebo mohl seznámit. V návrhu musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) uveden den, kdy se účastník s doručovanou písemností seznámil nebo mohl seznámit, a označení důkazů, jimiž má být včasnost a důvodnost návrhu prokázána.*

[10] Stěžovatelka má za to, že jsou v jejím případě dány důvody pro vyslovení neúčinnosti doručení usnesení ze dne 20. 6. 2023, jímž byla vyzvána k zaplacení poměrné části soudního poplatku, a proto je rozhodnutí o zastavení řízení nezákonné.

[11] Podle doručenky založené v soudním spise bylo dotčené usnesení doručeno do datové schránky stěžovatelky dne 22. 6. 2023, a to přihlášením oprávněné osoby ve smyslu § 8 odst. 1 až 4 zákona o elektronických úkonech. Jelikož ve stanovené lhůtě 15 dnů stěžovatelka soudní poplatek neuhradila, krajský soud napadeným usnesením ze dne 31. 7. 2023 řízení o žalobě zastavil. Stěžovatelka v podání ze dne 6. 8. 2023, které následně prostřednictvím ustanoveného advokáta označila za kasační stížnost, navrhla vyslovení neúčinnosti doručení usnesení ze dne 20. 6. 2023 a zrušení usnesení o zastavení řízení.

[12] Na dotaz krajského soudu jednatel stěžovatelky v podání ze dne 8. 9. 2023 vysvětlil, že do datové schránky stěžovatelky má kromě něj přístup také společnost Avis s.r.o., která pro stěžovatelku zajišťuje účetní služby a v rámci toho může za stěžovatelku zasílat dokumenty správci daně, není však oprávněna zabývat se jinými úkony. Dne 22. 6. 2023 se pravděpodobně přihlásila do datové schránky tato společnost za účelem podání přiznání k DPH. S ohledem na onkologické onemocnění, deprese a pracovní vytížení (jednatel je také likvidátorem jiné společnosti a je dále zatížen svými a manželčinými záležitostmi v soudních a jiných sporech) se k usnesení ze dne 20. 6. 2023 a k odpovědi dostal až dne 2. 8. 2023. S ustanoveným zástupcem se dříve nemohl spojit, neboť se do té doby s usnesením neseznámil. Advokát o zdravotním stavu jednatele stěžovatelky nevěděl, nekontaktoval jej a vyčkával na další postup soudu.

[13] Ze shora uvedených skutečností plyne, že jednatel stěžovatelky poskytl své přístupové údaje do datové schránky stěžovatelky třetí osobě, aniž by k tomu využil

prostředky, které zákon stanoví (viz shora citovaný § 8 odst. 6 zákona o elektronických úkonech). Jestliže se podle doručky přihlásila do datové schránky osoba uvedená v § 8 odst. 1 až 4 zákona o elektronických úkonech, tedy osoba primárně oprávněná k přístupu do datové schránky, a zároveň jednatel tvrdí a dokládá, že to nemohl být on, jelikož byl hospitalizován v nemocnici, pak musel účetní společnosti poskytnout přihlašovací údaje v rozporu se zákonem (srov. § 8 odst. 9 a § 9 odst. 2 zákona o elektronických úkonech). Pokud by se do datové schránky přihlásila osoba, která byla zmocněna v souladu s § 8 odst. 6 zákona o elektronických úkonech pouze k odesílání písemností, a nikoliv k jejich přijímání (případně k přijímání jen některých konkrétně určených písemností), k doručení usnesení krajského soudu by přihlášením této osoby nedošlo.

[14] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2015, č. j. 3 Ads 21/2015 - 44, „*přístupové údaje osoby oprávněné jsou však s touto osobou bezprostředně spjaty a v žádném případě by s nimi neměly disponovat osoby jiné. Pokud se osoba oprávněná rozhodne, že své přístupové údaje jinému poskytne, nese plně veškerá rizika s tím spojená. Pro orgány veřejné moci je totiž v zásadě irelevantní, jakým způsobem je upraven vztah mezi osobou oprávněnou a tím, komu přístupové údaje poskytla, jak bude docházet k předávání pošty apod. Optikou zákona o elektronických úkonech se totiž bude na datovou zprávu nablížet jako na doručnou vždy, když bude přístup do datové schránky skrze přístupové údaje oprávněné osoby proveden. S jistou mírou zjednodušení lze předáním přístupových údajů rozumět předání vlastní virtuální identity, což může mít závažné důsledky*“.

[15] Jestliže tedy byly dne 22. 6. 2023 k přihlášení do datové schránky užity přístupové údaje jednatelky stěžovatelky (osoby uvedené v § 8 odst. 1 až 4 zákona o elektronických úkonech), nemůže se nyní stěžovatelka domáhat zrušení napadeného usnesení pro nemožnost se včas seznámit s obsahem usnesení ze dne 20. 6. 2023.

[16] Nadto nelze přehlédnout, že jednatel stěžovatelky byl naposledy hospitalizován dne 4. 7. 2023, tedy ještě před uplynutím lhůty pro zaplacení soudního poplatku. Na výzvu soudu však reagoval až po zastavení řízení, a to návrhem ze dne 6. 8. 2023. Kromě svých zdravotních obtíží uvedl jako důvod, proč „se k předmětnému usnesení a odpovědi dostal až 2. 8. 2023“, vytíženost dalšími činnostmi souvisejícími s jeho postavením coby likvidátora v jiné společnosti, jakož i se značným množstvím sporů, které on a jeho manželka vedou. Pokud má jednatel vážné zdravotní potíže a je v pracovní neschopnosti již od března 2023 (tedy na přelomu července a srpna 2023 se nejednalo o náhlou zdravotní indispozici, kterou nemohl předem předvídat), pak měl jednat s péčí řádného hospodáře a své záležitosti si i s ohledem na tvrzenou vytíženost zorganizovat (případně delegovat) tak, aby mohl včas a řádně činit potřebné procesní úkony. Jakkoliv Nejvyšší správní soud nijak nezlehčuje vážnost zdravotních potíží, je třeba uzavřít, že nedostatečně bdělý přístup jednatelky stěžovatelky i ustanoveného advokáta (který údajně vyčkával na další postup krajského soudu a se stěžovatelkou, resp. jejím jednatelem se spojil až po vydání usnesení o zastavení řízení) v daném případě musí jít k tíži stěžovatelky.

[17] Pokud stěžovatelka odkazuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 8. 2018, sp. zn. 20 Cdo 2290/2018 (podle kterého i v případě, že soudní písemnost byla adresátu doručena přímo do vlastních rukou, není vyloučeno, že soud k návrhu adresáta rozhodne o neúčinnosti doručení této písemnosti podle § 50d odst. 1 o. s. ř., jestliže se adresát

pokračování

s písemností nemohl z omluvitelného důvodu seznámit), upozorňuje Nejvyšší správní soud, že toto rozhodnutí se týká fyzického doručení písemnosti do vlastních rukou podle úpravy obsažené v o. s. ř. Zákon o elektronických úkonech však výslovně vztahuje možnost vyslovení neúčinnosti doručení na doručení písemnosti do datové schránky fikcí podle § 17 odst. 4 (viz shora citovaný odst. 5 téhož ustanovení). Naproti tomu občanský soudní řád hovoří o možnosti vyslovit neúčinnost doručení, aniž by ji výslovně vztáhnul na doručení písemnosti fikcí, jak tomu je v případě § 17 odst. 5 zákona o elektronických úkonech.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] S ohledem na vše výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[19] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka ve věci neměla úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, žalovanému pak v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

[20] Ustanovenému advokátovi Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „advokátní tarif“)], za nějž mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5 aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 300 Kč paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Nejvyšší správní soud nepřiznal ustanovenému advokátovi odměnu za doplnění kasační stížnosti jako samostatný úkon, neboť podáním ze dne 4. 10. 2023 advokát reagoval na výzvu soudu tak, že doplnil formální náležitosti kasační stížnosti a co se týče konkrétních důvodů, pouze odkázal na obsah návrhu ze dne 6. 8. 2023, který učinil sám jednatel stěžovatelky. Doplnění kasační stížnosti je proto v daném případě třeba chápat jako součást úkonu spočívajícího v seznámení se s věcí v rámci převzetí a přípravy zastoupení. Celkem tedy činí odměna advokáta **3 400 Kč**. Tato částka bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. února 2024

Ivo Pospíšil
předseda senátu